19. LYRIZOVANÁ PRÓZA

Vzniká v 30. rokoch 20. storočia. Vyvrcholila počas 2. svetovej vojny.
Korene má vo francúzskej literatúre a má 7 znakov**:**

1. Hrdina je tzv. prírodný človek – spätý s prírodou. Bude sa chovať pudovo. Autor postavám pripisuje vlastnosti: kladné postavy budú pasívne a záporné budú aktívne.

2. Diela sa odohrávajú v prírode a na dedine. Autori odmietajú mesto a príroda je vždy súčasťou deja.

3. Autor si vytvárajú rozprávkový svet. V diele plynie tzv. biologický čas, dej sa meria vekom postavy.

4. Diela majú slabú dejovú líniu. Zápletka je jednoduchá, typickými žánrami sú novely a poviedky.

5. Autori využívajú rozprávkovosť, mýtickosť, fantáziu, tajuplnosť, magické čísla.

6. Dôležitú úlohu majú zvieratá. Sú vykonávateľmi spravodlivosti. Pripisujú sa im nadprirodzené schopnosti.

7. Využívajú sa umelecké prostriedky z lyriky. Väčšinou opisy prírody, ďalej autori využívajú metafory, personifikácie, epitetá,..

MARGITA FIGULI

Predstaviteľka lyrizovanej prózy. V jej tvorbe nájdeme množstvo románov – ***Babylon***, autobiografický román ***Mladosť***, zbierku noviel pod názvom ***Pokušenie***.

Novela ***Tri gaštanové kone***

Kompozícia: Skladá sa z 32 kapitol, ktoré sú bez nadpisu.
Dejová línia je veľmi slabá a dej je vyrozprávaný hlavnou postavou.

Postavy sú delené na kladné – **Peter**, **Magdaléna Maliariková**, **jej otec**, **Jožko Greguš**
záporné – **stará Maliariková**, **Jano Zápotočný**

Umelecké stvárnenie diela:
Autorka stavia do popredia prírodu. Novela má aj prvky rozprávky, v tomto prírode sú zvieratá vykonávateľmi dobra, používa magické číslo 3.

Románová novela Tri gaštanové kone je rozprávkovo ladená ľúbostná dráma. Hlavnými postavami novely sú Peter, bohatý gazda Jano Zápotočný a Magdaléna. Peter a Jano symbolizujú dva odlišné svety: Peter je čestný, citlivý, láskavý a nežný. Jano je nečestný, bezcitný násilnícky a krutý.
Príbeh novely je podaný v prvej osobe –jej rozprávačom je sám Peter.

Peter je sirota, rodičov stratil pri požiari. Odvtedy sa prebíja životom sám. Cestuje po Slovensku a skupuje drevo. Novela sa začína scénou, keď Peter na ceste za obchodom prichádza do kraja, kde žije jeho dávna láska Magdaléna. Peter a Magdaléna sa už ako deti mali veľmi radi, ich láska bola čistá, úprimná a nevinná. Magdaléna sa neskôr odsťahovala s rodičmi do iného kraja a Peter ju odvtedy nevidel. Nemohol však na ňu zabudnúť a dúfal, že Magdaléna sa ešte nevydala.

Cestou stretáva dvoch jazdcov. V jednom z nich spoznáva Magdalénino bratranca Jozefa Greguša, druhým mužom je Jano Zápotočný. Pašujú kone cez poľské hranice a pokúšajú sa ujsť žandárom. Jeden z koňov sa ťažko zraní a Peter ho chce zastreliť, aby sa netrápil. Jano mu v tom bráni, lebo výstrel by ich mohol prezradiť. Peter sa napokon nevydrží pozerať na utrpenie koňa a zastrelí ho. Podarí sa im ujsť žandárom a pokračujú v ceste. Až teraz si všimnú, že všetci traja majú rovnaké - gaštanové kone. Greguš porozpráva Petrovi, že Jano Zápotočný sa chystá požiadať Magdalénu o ruku, i keď ona sa nechce za neho vydať. Svadbu by chcela najmä jej matka, skúpa krčmárka Maliarička.

Na druhý deň prídu do dediny. Magdalénina matka privíta Petra odmietavo. Snaží sa zabrániť tomu, aby sa Peter stretol s Magdalénou osamote. Petrovi sa podarí porozprávať sa s Magdalénou večer, v horách, kde sa mládež z dediny vybrala zapaľovať svätojánske ohne. Magdaléna sa mu prizná, že i ona na neho veľa myslievala. Od čias ich detstva však uplynulo veľa rokov a ona by chcela mať istotu, že Peter sa nezmenil a ešte stále má také dobré srdce ako voľakedy. Povie mu, že ak ju má skutočne rád, vzdá sa tuláckeho spôsobu života, usadí sa na otcovskej pôde, postaví dom a začne gazdovať. Znakom toho, že úlohu splnil, mali byť tri gaštanové kone, s ktorými sa mal vrátiť po Magdalénu. Dohodli sa, že sa stretnú tam, kde ich Peter uviaže. Magdaléna mu sľúbi, že bude na neho čakať a pokúsi sa oddialiť svadbu so Zápotočným.

Peter sa vráti domov, pustí sa do práce, začne stavať dom na mieste, kde kedysi stál dom jeho rodičov, a pri požiari ktorého prišli obaja o život. Už sa vopred teší na to, ako si do nového domu privedie Magdalénu. Vidí ju pred sebou šťastnú a usmiatu. (Úlohu však nesplní celkom, lebo dom sa mu nepodarí dostavať pre nedostatok peňazí a napokon si prenajme dom od starenky, ktorá sa odsťahovala do mesta).

Trvalo takmer dva roky, kým sa mohol vydať na cestu s tromi gaštanovými koňmi. Čaká ho však kruté sklamanie. Cestou sa dozvie od ľudí, že Magdaléna sa vydala za Jana Zápotočného. Napriek tomu pokračuje v ceste a počas svojej púte sa postupne dozvedá celú pravdu: V ten večer, keď sa v horách rozlúčil s Magdalénou, si ich rozhovor vypočul Jano, ktorý Petra a Magdalénu v tajnosti sledoval. Keď Peter odišiel, prepadol Magdalénu a násilím sa jej zmocnil. Magdaléna otehotnela a donútili ju vydať sa za Zápotočného. Ich manželstvo bolo nešťastné, Jano začal

piť, správal sa k Magdaléne surovo, týral ju i kone. Takto sa chcel Magdaléne pomstiť za to, že hoci sa nikdy nežalovala na svoj osud, správala sa k nemu chladne a odmietavo. Naschvál kupoval zlé, divé kone a nútil Magdalénu, aby ich opatrovala. Kone jej viackrát ublížili, takto prišla aj o dieťa v šiestom mesiaci tehotenstva.

Zápotočný najviac týral gaštanového koňa, ktorého prepašoval z Poľska vtedy, keď sa stretol s Petrom. Kôň sa chvel, už keď ho uvidel. Bil ho z nenávisti, pretože vedel, že práve tri gaštanové kone mali byť pre Magdalénu a Petra znamením ich lásky.

Peter prichádza k domu Zápotočného, dom je však zatvorený. Dozvedá sa, že Jano a Magdaléna sú na poli. Vyberie sa za nimi a stane sa svedkom toho, ako Zápotočný týra a bije koňa, až kým mu nevytečie oko. Kôň, bezpríčetný od bolesti, privalí Magdalénu, ktorej Zápotočný prikázal držať uzdu. Jano ďalej mláti koňa, nedbajúc, že jeho žena je v nebezpečenstve života. Peter omráči Zápotočného a zachráni Magdalénu. Keď sa Jano preberie, pokúsi sa zákerne zabiť Petra, ale nepodarí sa mu to. Magdaléna ochorie, jej stav je vážny. Peter sa rozhodne zostať v dedine, kým Magdaléna nevyzdravie. Navrhne Zápotočnému, že sa vzdá Magdalény a odíde z dediny, ak on sľúbi, že jej už nebude ubližovať. Zápotočný mu však odkáže, že Magdaléna bude mať taký život, aký si zaslúži. Napokon sa Magdalénin stav zlepší, hoci je ešte veľmi slabá.

Zápotočný teraz, keď sa Peter vrátil, vyčíňa ešte viac. Kôň, ktorého tak surovo týral utečie a keď ho chytia, vypáli mu na bok slovo „tulák" (Magdalénina matka a Jano prezývali Petra tulákom). Magdaléna, ktorá je po chorobe veľmi slabá, mu musí pomáhať, i keď ledva dokáže udržať nešťastného koňa.

Janova sestra, vidiac vyčíňanie svojho brata, pribehne do krčmy po pomoc. Peter a ostatní dobehnú k domu práve vtedy, keď Zápotočný vypáli koňovi horúcim železom aj druhé, zdravé oko. Kôň sa vytrhne Magdaléne a udupe Zápotočného. (Nešťastný kôň potom narazil do kamenného múru, a tak sa dokaličil, že ho na mieste museli zastreliť).

Po pohrebe Zápotočného sa Magdaléna cíti byť poznačená a nešťastná. Ešte vždy je otupená, nevie si ani predstaviť, že by ju mohlo čakať ešte niečo dobré. Iba pomaly v nej ožívajú city a napokon súhlasí, že sa vydá za Petra a odíde s ním ako jeho zákonitá manželka, aby sa pokúsili začať nový život. Peter je presvedčený, že jeho úprimná láska pomôže Magdaléne nájsť pokoj a zabudnutie. Magdaléna sa vzdá majetku v prospech Zápotočného sestry a napriek matkinmu nesúhlasu sa vydá za Petra.

Šťastný Peter si odvádza Magdalénu na svojom vernom gaštanovom koni.

DOBROSLAV CHROBÁK

Predstaviteľ lyrizovanej prózy. Jeho knižná prvotina vyšla pod názvom ***Kamarát Jašek***.

Najznámejšie dielo – ***Drak sa vracia***. Má podtitulok rozprávky.
Kompozícia: Skladá sa z 12 kapitol, každá je označená číslom a epilógu.
Dielo je prerozprávané hlavnou hrdinkou Evou, prostredie je dedina.
Dejová línia je veľmi slabá. Autor často využíva autorskú reč.
Konflikt diela: 1. medzi Drakom a dedinou
2. medzi Drakom a Šimonom

Postavy:
Martin Lepiš Madlušovie - prezývaný **Drak**, **Eva Jariabková**, **Šimon Jariabek**, **poloslepý hrnčiar**

Drak – tajuplná postava, nepoznáme jeho pôvod, iba to, že ho ako dieťa našiel poloslepý hrnčiar

Eva – rozpráva vlastný príbeh, kedysi bola zaľúbená do Draka, je príčinou nenávisti medzi Šimonom a Drakom

dedina – všetko čo sa tam stalo, neúroda, sucho, nešťastie pripisujú Drakovi, myslia si, že má čarodejnú moc a preto ho nenávidia

Autor v tomto diele využil štylistické prvky ľudovej rozprávky a zároveň i postupy modernej prózy. Kompozícia novely je zložitá, striedajú sa v nej rôzne časové roviny, zorné uhly i osoby rozprávačov deja.

Hlavnými postavami novely sú Martin Lepiš, prezývaný Drak, Šimon Jariabek a jeho manželka Eva. Rozprávkový príbeh Draka sa odohráva v prostredí tatranskej prírody. Autor sa nezameriava na dej, ale na vnútro svojich postáv a na ich vzájomné vzťahy.

Poloslepý hrnčiar našiel raz pri ceste opustené dieťa. Zobral si ho k sebe, vychoval ho a vyučil svojmu remeslu. Keď už celkom oslepol, chlapec ho všade musel sprevádzať. Nemal možnosť zblížiť sa so svojimi rovesníkmi, stal sa z neho samotár. Deti za ním hádzali kamene a neskôr ho začali prezývať Drakom. Keď ma štrnásť rokov, starý hrnčiar spadol do jamy na hlinu a zomrel. Spočiatku sa to nikomu nezdalo čudné, ale neskôr, keď sa neďaleko našla mŕtvola zahrdúseného dievčaťa, začali upodozrievať Draka, že to on zabil i starého hrnčiara. Ľudia mu začali pripisovať vinu za všetko zlo – ohne, povodne, hlad a choroby – čo sa v dedine stalo. Boli presvedčení, že má čarodejnú moc a všetci ho nenávideli. Všetci, okrem Evy, ktorá sa do Draka zamilovala, chodievala za ním, celé hodiny ho sledovala pri práci.

Dedina usúdila, že sa musia Draka zbaviť. Jedného dňa našli Draka s rozbitou hlavou v jame na hlinu. Eva mladého muža obetavo opatrovala, i keď ju za to všetci odsudzovali. Keď vyzdravel, bez slova rozlúčky odišiel z dediny. Eve sa po jeho odchode narodil syn, ktorého vychovávala jej matka. Roky čakala na Draka, a keď sa nevracal, vydala sa za Šimona Jariabka. Ich manželstvo bolo nešťastné, boli si cudzí, Šimon mal Evu rád, ale nedokázal jej to povedať, pretože cítil, že Eva ešte stále myslí na Draka.

Prešli roky a dedinu znova postihli nešťastia. Následkom veľkého sucha začali horieť okolité lesy a hrozilo, že statok celej dediny uhynie na pastvinách. A práve vtedy sa do dediny vrátil Drak. Cez jedno oko mal čiernu pásku, na líci hlbokú jazvu – stopy nenávisti dediny voči nemu. Chcel sa opäť usadiť vo svojom dome a venovať sa svojmu remeslu – hrnčiarstvu. Potreboval si získať stratenú dôveru ľudí, a preto sa ponúkol, že privedie stádo späť do dediny. Drakovi nikto neveril, ale nemali inú možnosť – cestu poznal iba on. Pohrozili mu, že ak sa do týždňa nevráti, podpália mu dom. Rozhodli sa, že Draka pre istotu odprevadí i Šimon Jariabek.

Šimon s Drakom sa vybrali do hôr za stádom. (Ich cesta do hôr, záchrana stáda a návrat do dedina tvoria vlastné jadro príbehu.) Drakovi sa podarilo zachrániť stádo, v horách sa však museli zdržať o niečo dlhšie, preto Drak poslal odkaz richtárovi dediny, že prídu neskôr. Šimon nedôveroval Drakovi, omylom sa nazdával, že ich všetkých oklamal a predal stádo Poliakom. V noci sa potajomky vrátil do dediny a sám podpálil Drakovi dom. Drak sa však už vtedy blížil aj so stádom k dedine. Úlohu splnil, dodržal slovo. Priviedol si aj životnú družku, svoju lásku, mladú Poľku Zošku. Eva si až teraz uvedomila, že Drak ju nemiluje, a že ten, kto je skutočne má rád, je Šimon Jariabek. Eva a Šimon si konečne našli cestu k sebe. Šimon sa hanbil za to, čo urobil, Drak mu však odpustil.
Z epilógu – tu už je Eva stará žena, rozprávajúca príbeh o Drakovi priadkam a svojmu vnukovi – sa dozvedáme, že odvtedy sa mali radi a žili spolu šťastne.

FRANTIŠEK ŠVANTNER

Týmto autorom vrcholí lyrizovaná próza, jeho diela nespĺňajú niektoré znaky lyrizovanej prózy.

Malka – novela

Rozprávač je v 1. osobe – dej prerozpráva valach a prostredie sú nejaké hory a salaš.
Kompozícia: Dejová línia je slabá, dej je prerušovaný lyrickými opismi prírody, duševnými opismi valacha a opismi výzoru Malky.
Postavy sú v ostrom kontraste a sú rozdelené na kladné a záporné.

Malka – je to a asi 17 ročné dievča, ktorej priezvisko nepoznáme.
Slúži u krčmára Michalčíka, v celej novele prerečie asi 10 viet a nemá svoj vlastný názor.

valach – nespomínajú mu meno, nevieme ani odkiaľ pochádza, zaľúbi sa do Malky a chce sa s ňou oženiť.
Koná vo svojom živote pudovo, lomcuje ním cit, láska a žiarlivosť.
Keď má pocit, že Malku stráca, je schopný všetkého.

Šajban – je typicky negatívna postava, nemá meno, nosí len prezývku a v diele je nositeľom zla a konfliktov.
Vyzerá hrozivo, má uhrančivý (zlovestný) pohľad. Svojou magickou silou pôsobí na Malku.

Dej titulnej novely zbierky Malka sa zakladá na tragickom nedorozumení. Má baladický charakter. Postavy sú zahalené tajomstvom, o ich minulosti a vlastnostiach sa čitateľ nedozvie skoro nič.

Príbeh rozpráva v prvej osobe valach (vystupuje bez mena). Zamiluje sa do Malky, mlčanlivého, hanblivého dievčaťa. Malka je slúžkou u krčmára, ktorý sa pred pár dňami vybral na jarmok, ale odvtedy ho nikto nevidel. Valach, hoci Malku takmer nepozná, si je chce vziať za ženu. Ona sa nevie rozhodnúť, povie mu, že sa musí opýtať brata a na druhý deň mu dá odpoveď.

Na salaši sa zjaví čudný, hrozivo vyzerajúci človek. Nikto ho nepozná, iba bača, s ktorým sa potajomky o niečom dohovárajú. Nemá ani meno, iba prezývku – Šajban.

Malka na druhý deň odkáže valachovi, aby prstene nekupoval. Keď sklamaný valach zbadá Malku so Šajbanom, myslí si, že je to jej milý a kvôli nemu ho odmietla. Zbadá, že Šajban dáva Malke zakrvavenú košeľu a z rečí vyrozumie, že on zabil krčmára. Valach ho zo žiarlivosti udá žandárom. Keď sa s tým pochváli Malke, tá mu povie, že Šajban je jej brat. Po vražde krčmára, ktorého zabil pre peniaze, chcel utiecť do Ameriky a odtiaľ poslať peniaze Malke, aby mohla prísť za ním.

Malka uteká na miesto, kde sa skrýva Šajban, aby ho upozornila. Už je však neskoro. Prichádzajú žandári. Valach, ktorý sa tiež vybral za Šajbanom, aby ho varoval, zmätie žandárov, riskujúc vlastný život. Kým žandári strieľajú na valacha, Šajbanovi sa podarí utiecť. Valach sa teší, že Malka mu teraz istotne odpustí. Na salaš sa vráti až ráno. Čaká ho tam Malka, ale mŕtva – zasiahnutá guľkou žandárov.

Novela Malka patrí k ukážkovým dielom slovenského naturizmu. Nesie všetky znaky tohto smeru (umelecké prostriedky a postupy lyriky, baladický svet, tajomnosť, človek ako súčasť prírody, postavy typické pre naturizmus, nezobrazuje spoločenské pozadie atď.)

Nevesta hôľ – novela

„Prípitok životu v čase, keď ostatní holdovali smrti." (Švantner)

Situovanie deja je reálne – krajina pri Hrone. Dej sa odohráva na dedine „tudolu" a na holiach, horách „tuhore".

Postavy sú reálne (krčmár Weinhold, hájnik Libor) a tajomné, nevyjasnené (Zuna, jej otec - mlynár, Tavo, tajomný On). Rozprávač sa pohybuje v oboch rovinách.

Príroda zasahuje do deja, tvorí jeho neoddeliteľnú súčasť.
Príroda poskytuje ďalšie postavy – Veľký zvon, Kotlisko, vlk – človek.
Príroda ochraňuje svoje tajomstvá – morské oko, víchor, búrka.
Príroda splýva s postavami, najmä so Zunou.

Postavy vedú dialóg s prírodou, zvláštne je aj videnie života v prírode.
Subjektívne videnie sveta sa tiahne celým dielom, nie je vyvolané iba rozprávaním v 1. osobe.
Subjektívne hľadia na svet aj Zuna a Tavo.

Vzťahy medzi reálnosťou a nadprirodzenosťou:
1. Niektoré časti sú celkom reálne - dedina, ale aj vo vrchoch - ťažký život baču
2. Niektoré tajomné, neskutočné, vyvolané hlavne subjektívnym pohľadom – napríklad víly vo vode, tajomné sily v ktoré veril bača (Veľký zvon, Kotlisko a ich činy).
3. Väčšinou sa vyskytuje kombinácia oboch - Zuna, rozprávač, mlynár, Tavo.

Umelecké stvárnenie: Novela napísaná krásnym jazykom. Švantner vytvára bohaté básnické obrazy ako epitetá, metafory, personifikácie.

Postavy:

Hájnik Libor je rozprávačom príbehu. V celom diele sa bude jeho meno spomínať iba raz. Má koňa Eguša, s ktorým si veľmi dobre rozumie.

Mlynár je otec Zuny.

Tavo bol voľakedy námorník, Zunu stráži odmalička, lebo ju chce získať pre seba. Je škaredý ryšavý a má odpudzujúci vzhľad.

Dej sa odohráva v dedine Prietržiny. Potom sa tu spomínajú 2 názvy: priepasť Kotlisko (peklo) a Veľký zvon (nebo). Rozprávačom príbehu je Libor, vracia sa do svojho rodného kraja, ktorý sa volá Prietržiny. Je zaľúbený do Zuny, ktorá je dcérou mlynára. Zunin otec sa v noci premieňa na vlkodlaka, tajne prichádza k niektorým ženám do postele a o 9 mesiacov sa im narodí vlk.
O Zunu sa uchádza aj krčmár žid Weinhold. V jednej chvíli sa zdá, že práve on získa Zunu, dokonca majú mať svadbu, no Zuna mu v poslednej chvíli ujde. V románe sa spomína aj postava tajomného tuláka – tzv. On.
Cez deň je to človek, ale v noci sa mení na niečo záhadné. Je to fyzický a duchovný protipól Libora.
Zuna je dieťaťom prírody, ktorú nezískal ani Libor, ani Tavo, ani krčmár, a ani tajomný On. S ním sa totižto stretáva v lese, je zranený, Zuna ho chce zachrániť, no napokon mu prehryzne hrdlo. V záver románu Zuna zmizne - je dieťaťom prírody, vychovali ju vrchy, hole a napokon si ju aj vzali, pretože i hole majú svoje nevesty.

Hlavná postava, rozprávač románu, sa vracia po desiatich rokoch strávených v meste do rodného kraja, aby tam prijal miesto hájnika. Jeho sprievodcom je kôň Eguš, s ktorým s veľmi dobre rozumie. Prichádza v radostnej nálade, všetko mu je dôverne známe, zdá sa mu, že nič sa nezmenilo.

Hájnik (jeho meno – Libor – sa spomína iba raz v celom diele) si v spomienkach vybaví postavu dievčaťa z detstva, s ktorým sa kamarátil. Je to Zuna, dcéra slepého mlynára. Od dedinčanov sa dozvedá, že ju považujú za dievča ľahkých mravov. Krčmár Weinhold by si ju aj tak chcel zobrať za ženu, ale len pre majetok slepého mlynára.

Dej románu sa od tejto chvále pohybuje v rovine reálnej i fantastickej. Skutočnosť sa prelína s preludmi, s nereálnym svetom, s vidinami.

Zuna je tajomná, záhadná a nepolapiteľná, ustavične sa mení a všetkým uniká. Je dieťaťom prírody, vie dokonale napodobniť prírodu, jej zvuky. Rozumie horám, stromom, kvetom i zvieratám a tak ako ony, chráni si svoje tajomstvá.

Zuna uniká aj mladému hájnikovi, ktorý po nej stále viac túži. O Zunu však má záujem aj uhliar Tavo, bývalý námorník. Jeho výzor je odpudzujúci, je neľudsky mocný, má niektoré takmer nadprirodzené schopnosti.
Zunu stráži od detstva ako svoju budúcu nevestu, a preto verí v jej čistotu a nevinnosť.

Hájnik sa trápi, je žiarlivý, nechce stratiť Zunu. Zuna mu už spôsobuje nielen psychické, ale aj fyzické utrpenie.
V románe začínajú prevládať iracionálne, snové, mýtické prvky. Objavuje sa On, záhadný tulák, tvor, ktorý vyzerá ako človek, ale v skutočnosti nepatrí k ľudskému plemenu. Vzbudzuje všade hrôzu a tieseň. Je to najtajomnejšia postava románu.

Vo sne sa Zuna zverí hájnikovi, že je v zajatí ducha hôr, ktorý berie na seba niekedy podobu vlka, niekedy podobu záhadného tuláka.

Zuna začne hájnika nenávidieť. Ten sa rozhodne, že vystopuje a zabije tajomného vlka. Stretne sa s Tavom, ktorý ho odvedie na posledné stretnutie so Zunou.

Zunu napokon nedostal ani Tavo, ani hájnik, ale tajomný On. Je zranený a Zuna ho chce zachrániť, napokon ho však zabije – prehryzne mu hrdlo.

Hájnika, ktorý z lásky k Zune zanedbal svoje povinnosti, a preto vyhoreli obecné humná (v nich zahynul aj jeho kôň Eguš), prepustia zo služby.

V závere románu Zuna zmizne – vychovali ju vrchy, hole a napokon si ju aj vzali, pretože i hole majú svoje nevesty.